

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

În bătaia puștii (secvență dintr-un roman nenăscut)

Gruia COJOCARU

Ziua se deschidea molcom, cu egal orizont. Un vânticel șerpuia aspru printre răchitele înflorite. Soarele tocmai își preschimbase jăromatic fluid într-o mantie galbenă, când Pavel se întorcea de pe imaș. Priponise oile, iar acum privea atent apa de lângă malul iazului. I se făcu o asemenea poftă de raci fierți la ceaun, că nu era mult și-ar fi intrat să mestece mălul din apa rece. Vara trecută prinsese câteva traiste bune de crustacee prin galeriile de la malul apei. Uneori înhăța câte un rac mai mare, cu o carapace neagră-verzuie, îl ținea în palma deschisă, iar jivina îl cerceta cu antenele, apoi, cu răbdare chirurgicală, îi sectiona discret pielea degetelor cu cleștii chitinoși. Băiatul părea că trece ușor peste durere, ori poate că urmărea firicelele de sânge ca plată pentru bucuria capturii. Într-o zi a adus un rac în curte și-i supraveghea cu interes mișcările. Crustaceul se deplasa încet cu piciorușele dispuse în mai multe perechi, iar lângă un bolovan se opri. „S-ar părea că umbra i-ar face bine”, își zise băiatul, dar în clipa următoare scroafa cea vârgată țâșni pe lângă el. „Am uitat să pun foraișorul la porțiță, după ce i-am scos gunoiul”, își aminti Pavel, „să vezi ce de lucru-mi dă beleaua”. Scăpată din bașca strâmtă, scroafa alerga bezmetic prin curte, făcând un zgomot asurzitor. Băiatul luă un băț și încercă, fără succes, să o mâne spre adăpost. Animalul era însă prins de nesperata fărămă de libertate și nu dădea semne de cooperare. La un moment dat călcă peste rac. Copita ascuțită spintecă platoșa crustaceului și un sânge albastru se ivi pe dată. Porcul se opri și adulmecă. Băiatul lovi scurt râtul animalului și recuperează rămășițele racului.

Din depărtare veneau huruituri stranii, care-l scoaseră din observare. Erau niște mogâldețe întunecate, care urlau de se cutremurau casele. Ferestrele dezlegau un tremurat înăbușit, găștele măcăiau nervos, găinile cotcodăceau de parcă o întâlniseră pe roșcată. Pavel alergă spre sursa zgomotului. Maria își întrerupse lucrul la stative și călca șovăitor, căutând să dezlege taina vuietului. Văzuse odată doi monștri metalici și un puhoi de oameni împrejurul lor, când mersese la Săveni, cu ardei de vânzare, dar prin părțile lor nu întâlnise după război alte vehicule în afara căruței trase de cai ori a carului cu boi. Nedumerirea creștea pe măsură ce sporea vacarmul. „Așa zgomot n-am mai auzit de pe vremea când Armata Roșie a culcat cu tancurile gardul de la răsărit și șura cea veche”, își aminti femeia și se înfioră ca lovită de un proiectil. Vântul se înteeți brusc, cerul se întunecă. În ia subțire începuse să dârdăie, când cinci tractoare ajunseră în fața celor doi.

– Ia-ți plodul și dă-te la o parte femeie! tună un individ cu părul bălai, cocoțat în jilțul tractorului.

Femeia rămase nemișcată, parcă rădăcinile îi crescuseră în tălpi și-o legaseră de glie, mai ceva ca pe vremea lui Mihai Întregitorul...

– N-auzi, stârpitură?! Șterge-o d-aici, că te fac una cu pământul, zise tractoristul și tură în gol motorul bestiei. Ceilalți râseră, iar unul dintre ei adăugă:

– Poate-o vrea s-o lucrăm colea pe arătură, că văd că are material bun!

– Ce zici, te prinzi, cumătră? se iți altul batjocoritor.

Deși apăsată de grijile clepsidrei, trupul mlădios al Mariei păstrase un anume farmec, care încă mai ispita. La piață, când Gheorghe pleca să vadă mersul târgului, nu ducea lipsă de propuneri

deșucheate. Maria râdea ușor, ca să iasă din joc fără să-și ofenseze clienții, se prefăcea cu nu-nțelege aluziile și-i îndemna pe *crai* să cumpere mai multă marfă. Unii mai luau o căpățână de varză ori vreo două funii de usturoi, măcar că adesea le prisoseau. Maria își făcea cruce cu limba când indivizii de tipul ăsta se depărtau, dar nu-i pomenea nimic lui Gheorghe, că se temea de vreun bucluc inutil. Acum însă întâmplarea avea o cadență nouă, nemaîntâlnită. Gheorghe venea cu pas greu, fără ezitări. Se opri în fața tractoarelor și se sprijini în toiagul de soc, decojit răbdător și fiert la foc tihnit.

– Ce căutați voi pe pământul meu?! Cine v-a pus să-mi stricați socotelile?!

– Noi suntem trimiși de tovarășul președinte de la Gospodăria Agricolă Colectivă. Tot pământul a intrat în gospodărie, nu știai?...

– Băieți, ca să n-avem vorbă multă, întoarceți-vă de unde ați plecat, că altfel...

– Că altfel ce, bădie?!?

– Că altfel nu e bine! zise Gheorghe, și ochii îi scăpărau sălbatic.

– Treci bă de-aici, că noi avem treabă! porunci cu silă un tinerel rotofei, cu tuleie roșcate pe barba ascuțită.

Gheorghe privea dâra neagră, care tocmai tăiase cordonul verde de grâu, semănat cu migală în toamnă. Abia atunci se luminează, dar parcă tot nu-i venea să creadă că cineva îi fura pe față osteneala.

– Ascultă bă, pământul ăsta e al nostru, al gospodăriei, ce n-ai înțeles?! aruncă unul dintre lucrători, zâmbind larg.

Gheorghe învârti ghioaga și i-o trânti în scăfârlie drept răspuns. Tânărul se prăbuși cu zgomot surd. De sub șapca de postav începu să-i șiroiască un sânge întunecat. Unul dintre tractoriști, un lungan deșirat, dar iute ca o nălucă, se repezi spre bărbat cu un levier lung. Gheorghe se răsuși și-l lovi în umărul drept. Un urlet spintecă văzduhul, iar inamicul se zvârcolea la pământ. Ceilalți trei tovarăși săriseră din tractoare și priveau îngroziți.

– Mai vreți, măi, pământul meu?! hohoti Gheorghe și făcu un pas în față. Cu sete izbi băta într-un tractor.

Cei trei cotiră cu spatele pe lângă utilaje și o rupseră la fugă. Maria se apropie de omul plin de sânge, îi scoase șapca și-i cercetă rana. Rupse o bucată din poala iei și o îndesă în locul de unde izvora cald șuvoiul vâscos.

– Treci ș-adu iute o găleată cu apă, Pavel, și niște cârpe curate! porunci mama, atentă la pulsul jugularei de pe linia gâtului rănitului.

Gheorghe făcea cercuri largi în jurul celor doi intruși, iar mintea lui părea să nu deslușească motivul pentru care *ăia* îi călcaseră bătătura. „*Am rupt de la gura copiilor și mi-am plătit la timp cotele, din pricina noii stăpâniri aproape c-am rămas fără sămânță pentru noua recoltă, da' n-am împrumutat un leu de la nimeni... ce mai vor ăștia de la mine?! Sunt slobod pe ogorul meu!*”, conchise bărbatul și parcă-și mai domoli zbuciumul.

– Bădică, bucură-te cât mai poți, că pentru dumneata de-abia de-aici începe greu! zise lunganul, care zăcea într-o rână. Gheorghe strânse pumnii și îl privi aprig, dar se potoli când îi văzu ochii imobili, fără urmă de ură.

– Grăiește mai pe înțeles, ca să pricep și eu! ceru Gheorghe, pregătit pentru vreo lovitură neașteptată.

– N-avem nimic cu dumneata, nene, eu sunt din Ghindărești, de pe malul Dunării, din zona Dobrogei, istlant îi din Giurgiu, ceilalți sunt de pe lângă Târgoviște, Bacău, Călărași. N-am venit aici de capul nostru, partidul ne-a trimis în părțile astea ale Moldovei să luăm pământul pentru gospodăriile colective. După ce s-a terminat colectivizarea în Dobrogea și în sudul Moldovei, ne-au trimis prin Maramureș, apoi în Banat, acum în Moldova de Sus. Unde țărani refuzau să-și cedeze pământul de bună voie, veneau soldații, miliția și alții, în civil, care dădeau ordine stricte, executate pe dată de ceilalți. Ce păteau rebelii o să afli dumneata... Făcu o pauză, apoi încheie: dar să știi că și noi suntem țărani, eu, de pildă, mă trag dintr-un neam de țărani-pescari, lipoveni. Pe vremuri, bătrânul meu creștea vite, iar când sfârșea munca în bătătură mă lua la pescuit pe Dunăre, cu volocul. Să vezi cum e borșul de știucă ori de șalău cu apă din fluviu...

– E bun și aista din crap sau din caras, n-ai grijă! observă Gheorghe ca pentru sine.

Tânărul clătină din cap, iar tăcerea se instalează brusc și creștea diferit pentru amândoi. În vreme ce *intrusul* înota ori aluneca cu barca pe Dunăre, în Gheorghe cuvintele lunganului îi loveau tâmplele cu ciocănele invizibile. Panica urca biruitoare. În timpul acela, Maria spălă cu apă rece rana din creștetul celui alt lucrător, care-și veni în simțiri sub mușcătura lichidă, unse apoi cu îndemănare locul vătămat cu alifia din untură de porc și flori de gălbenele, pregătită anume pentru situații problemă, și pansă zona cu un prosop curat din in, ținut în cas' cea mare pentru întâmpinarea

preotului de Bobotează. Minteai era în altă parte. Știa instinctiv că Gheorghe e dărâmat, simțea că trebuie să găsească o soluție, o cale, dar, pentru întâia oară în viață, nu găsi niciun pai de care să se agațe. „Până și atunci, în august '44, când ne-au pustiit trupele roșii, nu m-am pierdut, își aminti ea. M-am ascuns cu țâncii într-o vizuină de viezure, adâncită de Gheorghe pentru vremuri de restriște, pe lângă pâlcul de răchite din capul iazului, știind că va trece și uraganul ăsta. Soldații au scotocit peste tot, au găsit niște rachiu de mere, pe care-l pitisem în pod, iar pe vaca cea vânat-plumburie, care trebuia să fete în două săptămâni au junghiat-o. Eu o priponisem într-o vâlcea, dar răgetele au dat-o de gol. Să vezi ce chef au încins eliberatorii... Bine că n-au îngăduit prea mult, altfel scoteau și tălpile de la podea să frigă carnea cu ele. Noroc de gardul cel gros de nuiete, odihnite sub soare dinainte de război...”

– Trebuie să pleci, Gheorghe, apăsă Maria pe fiecare cuvânt, iar bărbatul se așeză fără zgomot pe pământul rece.

– Da, ascunde-te cât mai ai vreme, dacă ești prieten cu șerpai, preciză lunganul răsând, iar Gheorghe își fixă degetul mare la tâmplă.

– Și unde să mă duc, Marie?!

Femeia dădu să răspundă, dar în clipa următoare își înghiți cuvintele.

– Te duci și tu pe la Săveni, mai vezi cum merge târgul, poate vindem niște rogojini...

Bărbatul o privi aspru și, dacă nu i-ar fi citit privirea, ar fi croit-o furios. A răspuns calm:

– Vino să-mi dai alți nădragi, că ăștia-s cam flenduriți!

Femeia porni grăbită spre casă. Înțelegea că o mână străină și grea îi poate înlănțui brutal bărbatul. Scoase din cufăr tunica de bumbac, lungă până la genunchi, o pereche de nădragi din in, niște țari din lână albă, încrețiți de la genunchi la glezna piciorului, opinci noi din piele de pe spinarea porcului, un pieptar din blană de oaie și un suman pentru zile mai crude, pe care Gheorghe îl luă pe mâna stângă. Puse într-o traistă un urs de mămăligă, copt de dimineață în jarul vetrei, o dărabă de șuncă afumată, o turtă uitată cam mult pe plita încinsă, un castronel din tablă groasă, o frânghie de cânepă, amnar și cremene. Gheorghe îndesă într-un buzunar ceasul cu lăntșor de aramă, pe care-l sustrase de la un ofițer neamț, căzut în Războiul cel Negru și pe care-l purta doar în zile de sărbătoare. Briceagul odihnea în chimirul cel vechi, de care se despărțea doar noaptea, la culcare, iar bărdița și-o legă la spate.

– Du-te și te-ascunde în pădure, până trece și focul ista, zise Maria. Peste trei zile încerc să ajung la stejarul lui Toma. Dacă nu te găsesc, o să-ți las ceva de-mbucac prin preajmă.

– Să ai grijă de băiet! spuse bărbatul cu glasul gol.

O clipă Gheorghe o îmbrățișă sălbatic, apoi se desprinse brutal de trupul înfricoșat al femeii. Se întoarse fără s-o privească. Nu voia să i se vadă ochii umezi. Se depărtă absent, fără vigoare, parcă îmbătrânit. Pavel îl urmări o vreme, dar în cele din urmă tatăl îl simți:

– Mă și miram c-ai dispărut așa, dintr-o dată... Știi, băiete, eu trebuie să plec și nu știu când și cum mă-ntorc. Tu ai grijă de *drumul* tău și-ncearcă să-nțelegi mai bine viața asta! Și-acum, pleacă!

Fiul ezită. Ar fi vrut să-și îmbrățișeze tatăl, însă vocea răstită îi tăie orice elan:

– N-ai auzit să pleci, ai destulă treabă acasă!

Gruia Cojocar

28. 09 2023